

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга



1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 183 (21912)

2019-рэ ильес

МЭФЭКУ

ЧЪЭПЫОГЪУМ и 10

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭЛ
къыхэтыутыгъехэр ыкъи
нэмъкі къэбархэр
тисайт ижүгъотэштых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ иғъэзет

Адыгеир хэлажъэ

Адыгеим илъыкло купэу Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат зипащэр я ХХI-рэ Урысые агропромышленнэ къэгъэльэгъонэу «Дышъэ бжыхъ» зыфиорэм хэлажъэ. Аш изэхэшакор Урысые Федерацием мэкъу-мэшымкэ и Министерств ары.



Хэгъэгум имекъумэш форум шхъялэ икъызэйухын къалеу Москва, ВДНХ-м щэкло. Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхъаматэу Дмитрий Медведевыр аш къэклиагъ. Ильесир зэраухыгъэм ыкъи къэкошт мэфэкъэу лэжыгъэм илухыжын епхыгъэм афытгээпсихъагъэу Урысыем иагариехэм ар къафэгушуагъ. Къуаджэм илжээкло анахь дэгъухэм Урысыем и Премьер-министэр шухафтынхэр аритыгъэх. Дмитрий Медведевым къизэрхийгъэмкэ, агропромышленнэ комплексым іэпилэгъу етыгъэнэр къэралыгъом льигъэлэшт. Мэкумэш хъызметыр продукции дэгъу къэзыхыжырэ ыкъи нэмъкхэм янэкъокъун зыльэкъышт хъызметэу Ѣйт. Джыри нахь дэгъо аш илофхэр зэпыфэнхэм пае 2020-рэ ильесим къышегъэжьагъэу къуаджхэм яхэхъоныгъэкэе программац илачэ илэ хьущт.

Дмитрий Медведевым къэгэльэгъуаплэм иэкспозициехэм зашигъэгъозагъ. Отраслэмкэ анахь гъэшгэгъонэу ыкъи анахь мэхъанэ зиэу Ѣйтыв зэкэ мыш къырахылгъагъ. Анахь къэгэльэгъон иныр «Урысыем ишъолырхэр. Иэкъыб къэралыгъохэр» зыфиорэр ары.

(Икъях я 2-рэ н. ит.).

Къумпыл Мурат инвестиционнэ зээгъыныгъэм кІэтхагъ

Урысые агропромышленнэ къэгъэльэгъонэу «Дышъэ бжыхъ-2019» зыфиорэм къыдыхэлъытагъэу Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу Къумпыл Муратрэ «Агрохолдинг Мирный» зыфиорэм игенеральнэ директорэр Елена Гангалэрэ тигъуасэ инвестиционнэ зээгъыныгъэм зэдиклэтигъэх.

Пчэн миниту фэдиз зыщаигъышт фермэ, литрэ мини 5-м нэс переработкэ зышыщт завод цыкъу, нэмъкі псөольэ заулэ зыхэхъашт кластер гъэлгыгъэнэу аш къышыдэлъытагъ.

Пчэнщэм икъехъижынкэ Европэм опытэу Ѣирялэр къыдальтигъээ, проектыр къагъэхъазырыгъ, Иэкъыб къэралыгъохэм

яэкспертхэмрэ ветеринархэмрэ ар ау-
пльэкльгъу. Пчэнщэм икъехъижынрэ
переработкэ шыгъэнэмрэ афэгъээз-
гъэшт агропредприятие иным игъэ-
псынкэ Адыгеим ар къышызфагъэфед-
дэшт.

Проектыр ипхырышин пае Мыекъопэ
районымкэ поселкэу Трехречнэм дэж

щыгъэ чыгу гектар 600 фэдиз инвесторым
къыфыхагъэгъыгъ. Инженер коммуника-
циехэм, ѩэ фермэм, административнэ
унэхэм ягъэпсэн фежъагъэх. Завод
цыкъу мыш щашынэу рахъуххэ.

Пчэнщэм хэшьыкыгъэ продукции
шхъялэхэр, адыгэ къуаери ахэм зэрхэ-
тэу, предприятием къышыдагъэштых.

Заанненскэ пчэн лъэпкъхэм афэдэ мин
1,5-рэ къаэлкагъэхъанэу зээгъыныгъэ
адашыгъах. Шэкъогъум апэрэ купыр
къафащэшт. Ильесир имыкъызэ проектыр
пхырахиинэу рахъуххэ. Пстэумкы сомэ
миллион 605-м ехъуре инвестициехэм
къыхалхъащтых.

(Икъях я 2-рэ н. ит.).

Къумпыл Мурат инвестиционнэ зээгъыныгъэм кIэтхагъ



(ИкIау).

Адыгейим и Лышъхъэ Къумпыл Мурат къизэриуагъэмкэ, мы проектыр мэкъу-

мэщым хэхъоныгъэ егъешыгъэним, былымхууним изегъеушомбгүн, адьгэ къуаер нахьыбэу къэхъыжыгъэним

афэорышшэшт. Пчэнышэр нахьыбэу къахъыжь зыхъукэ гъесенгъэ языгъэгъотхэр кIэлэцыкы учреждениехэм ар алэкгэхъэгъэним иофыгыуи хэппъэштых.

«Джыдэдэм тихэгъэгу пчэнышэм нахь къыщыкIэупчIэхэ хъугъэ. Аш хэшьыкыгъэ гъомылапхъэхэм азынкьо нахьыбэр Iэкыб къэралыгъохэм къараашы. ТищыкIагъэм фэдиз пчэнышэр тэ къэтхыжынэу джыдэдэм амал тиIэп. Мэхъанэшко зиэ инвестционнэ проектышхор тэркэ федэу щыт. Республика имэкъумэш отрасликэ щызэхэшгэйнэм, щэм икхэхъыжынкэ кластер гъепсыгъэним ар афэорышшэшт», — къихъяшыгъ Къумпыл Мурат.

Адыгейим и Лышъхъэ проектыр мэхъанэшко зэриIэр хигъэунэфыкыгъ. Адыгэ Республика имэкъумэш отрасликэ щызэхэшгэйнэм, щэм икхэхъыжынкэ кластер гъепсыгъэним ар афэорышшэшт», — къихъяшыгъ Къумпыл Мурат.

шохыгъэнхэм ехъилэгъэ унашьор тапэкэ щаштагъ. Анахъэу анаэ зытырагъэтыштхэм ар ахальтигъ. Административне Iофыгъо заулэхэм язшохынкэ хабзэм икулыкъухэр инвесторым Iэпилэгъу фэхъущтых. Аш нэмыхкэу компанieu «АгроХолдинг Мирный» зыфиорэм инвестционнэ зээгъыныгъэм къызэршцдэлтигъам диштэу инвестционнэ Iофшэним кIэзигъэгушущтхэм амалхэр къызфигъэфедэн ыльтэкышт.

Адыгэ Республикаим и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу



Адыгейир хэлажъэ

(ИкIау).

«Дышъэ бжыхъэм» шъольыр 50-мэ ыкыл Iэкыб къэрал 17-мэ ялъиклохэр хэлажъэх.

Адыгейир ренэу мы къэгъельэхъоним хэлажъэхэр ашыщ. Мы ильэсэм Республикаим экспозиции ин къырихъылIагъ. Республикаим и АПК ильэнэкъо зээфшхъафхэмкэ гъехъагъэхэ щыIэхэр дэгъоу аш къиреотыкъых. Анахъэу анаэ зытырадзагъэр сирье къабзэм хашыкъырэ продукциеу тыкъэзыуцхъэрэ дунаим къыпкырыкъырэ шъэрхъяштхэрэ адиштэрэр ары.

Иофшэнимкэ гъусенгъэ зэдэйзинхэм, инвесторхэм, гу-

тыгъэр стендхэм къырапотыкъ. Джаш фэдэу къэгъельэхъоним къеклонгъэхэм Республикаим, аш игъехъагъэхэм, хэхъоныгъэшынкъе гутгэлтэйнэхэм ашыгъэнимкэ щыIэхэр дэгъоу аш къиреотыкъых. Анахъэу анаэ зытырадзагъэр сирье къабзэм хашыкъырэ продукциеу тыкъэзыуцхъэрэ дунаим къыпкырыкъырэ шъэрхъяштхэрэ адиштэрэр ары.

Иофшэнимкэ гъусенгъэ зэдэйзинхэм, инвесторхэм, гу-

хъызметым ипродукции мы ильэсэм сомэ миллиард 22,5-мэ нээсийт, 2018-рэ ильэсэм ельтыгъэмэ, проценти 3,7-кэ ар нахьыб. Зернэ культурэхэри процент 11-кэ нахьыбэх хъунхэу тэгүгъэ.

Продукцием идэгъуяа зыкъе-пээтигъэм пае Iофхъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэшохыгъэхэ мэхъу, къэралыгъо Iэпилэгъум-ки амалхэу щыIэхэр зэкэ къызфэтэгъэфедэх. Мы аужырэ ильэсхэм мэкъу-мэшым ыльэнэкъокэ лажъэхэрэх техникалэр, чыгумрагъэкүштхэр, былымышхъэхэр къызлэкагъэхъягъэх, АПК-м ипредприятие-хэри уахьтэм диштэу агъэ-кэжхых.

А пстэуми яшIаугъэкэ Республикаим къыщыдагъэкыре продукциер нэмыхкэхян-къохууним фытегъэпсыхъягъ, щэфаклохэри игъэккотыгъэу къыкIеупчIэх. Аш нэмыхкэу хэгъэгум къыщагъэхъязырыре гъомылэпхэ зэфшхъафхэр хэгъэгум ибэдээрхэм ашыгъэ-кыгъэнхэмкэ санкциехэм амал тедзээр къытфызэуахъ.

Республикэ проектэу «Адыгэ Республикаимкэ АПК-м ипродукции Iогъэкыгъэнэр» зыфиорэм тегээпсыхъягъэу 2024-



рэ ильэсэм ехъулэу продукциеу Iудгъэкырэ САА-м идоллар миллион 36,2-мэ нэдгээсэн мурад тиI. Мы тызхэт 2019-рэ ильэсэм Республикаим САА-м идоллар миллион 28,7-мэ нигээсэн гүхээль иI. Тыгъэгъээзэ дагъэр, пынджыр, адыгэ къуаэр ыкыл нэмыхкэхэр Адыгейим нахьылабэм ашкыгъэхэр хъугъэ.

Тирапубликэ закъу «Адыгэ къуаэр» зыфиорэ продукциер тихэгъэгу имызакъоу, Iэкыб къэралыгъохэм ашкыгъэхъян фитир. 2019-рэ ильэсэм имэзи 8 кье ыкыл къуаэр хашыкъыгъэ гъомылэпхэ тонн мин 11,4-рэ фэдиз къыдэдгъэкыгъ (2018-рэ

ильэсэм ельтыгъэмэ, проценти 132,3-рэ).

Адыгэ къуаэр Адыгейим истиендэу цыфхэр бэу къызлэхъэхэрэм чыпшэхшо Ѣиубытгыгъ. Республикаим иэкспозиции къеклонгъэрэ пстэуми адыгэ къуаэр идэгъуяа ауплэкүн, джащ фэдэу Республикаим иперерабатывающэ предпариатиехэм къыдэдгъэхэр нэмыхкэ продукциими нэуас зыфашын ашкыгъэ.

Шыгу къэтэгъэкыжы: Республикаим иэкспозиции изэтэгъэпсыхъи Iоф дашлагъ гъомылэпхэш ыкыл перерабатывающэ промышленностыим Iофышшо Ѣиубытгыгъ. 2019-рэ ильэсэм чъэпьюгъум и 11-м Къэралыгъо Кремлевскэ Дворецим ар Ѣиубытгы.

Къэгъельэхъонир чъэпьюгъум и 12-м нэс клошт. Аш хэлажъэхэрэр отраслэм Iофышшо шъхъаэхэм атегущыэштых. Республикаим и АПК инвестициихэр нахьыбэу къыхалхъанхэмкэ Iофхъэбзэ гъэнэфагъэхэр зэрахьаштых. Аш нэмыхкэу Адыгейим илъиклохэр мэкъум-мэшымэ перерабатывающэ промышленностыим Iофышшо Ѣиубытгыгъ. 2019-рэ ильэсэм чъэпьюгъум и 11-м Къэралыгъо Кремлевскэ Дворецим ар Ѣиубытгы.

Адыгэ Республикаим и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу
Сурэтхэр А. Гусевым тырихъыгъэх.



чыгхатэхэм ядэлэжъэн, хэтеркIхэм якъэхъыжын, былымхууним ыкыл нэмыхкэхэм нахь хэхъоныгъэ афэтшэу едгъэжъягъ. Федеральнэ программэхэм атегъэпсыхъягъэу къэралыгъо Iэпилэгъур амал зэриэкэ дэгъоу къызфэтэгъэфедэх, дунзэ оптыр, джырэ технологиехэр, лъэпкь проектхэм къапкырыкIхэрэ шъэрхъяштхэм язшохынкэ амалхэу щыIэхэр тэгъэфедэх. Непэ а Iофшэним практическэ кIэухушихэр фэхъух», — къыхигъэшыгъ Адыгэ Республикаим и Лышъхъэ.

Адыгейим иагарнэ амалхэм афэгъэхъыгъэ къэбар игъекло-



Тызэрэгүйэрэхэмкэ, мэкъумэш

ШЫРЫЛ ШЫХАЭХЭР КЪЫГЪЭНЭФАГЪЭХ

Тыгъуасэ гуманитар ушетынхэм апыль Адыгэ республике институтэу Клэрэшэ Тембот ыцлеке щытым Адыгейим и Лышхъяэу Кумпыл Мурат КАФФЕД-м (Тыркуем икавказ ассоциациехэм я Федерацие) ипащэу Йылдыз Шекердж, КАФИАД-м (Тыркуем и Бизнес-ассоциации) итхаматэу Таймэз Юсыф, ДЕИК-м (Тыркуем Ӏекыб къэрал экономикэ зэпхыныгъэхэмкэ и Комитет) иллыклоу Туран Акын зэлукэгъу щадырилагъ.

Мы зэлукэгъум хэлэжьагъэх Адыгэ Республикаем и Примьер-министрэ игуадзэу Сапый Вячеслав, Адыгэ Республикаем и Лышхъэрэ Адыгэ Республикаем иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Владимир Свеженец, гуманитар ушетынхэм апыль Адыгэ республике институтым идиректорэу Лышхъяэу Адам, республике министрствэхэмрэ ведомствэхэмрэ ялшхъэтетхэу экономикэм, зеклоным ыкчи цыф лъэпкэ зэфшхъафхэм азыфагу иль зэфыщтыгъэхэм афгъэзагъэхэр.

Адыгейим и Лышхъяэ зэрхийгъэунэфыкыгъэмкэ, урысие-тыркуе зэдэлэжьэнэгъэм төтээ

зеклохэр нахыбэу Адыгейим къиханхэмкэ тырку лъэнекъом ишугъэ къызэригъэклон ыльэкишт амалхэм альхъульгъэны», — къыкигъэтхъыгъ Кумпыл Мурат.

Тыркуем иассоциациехэм япащэхэу мы юфтхъабзэм къеклонлагъэхэм къызэралагъэмкэ, Адыгейим иллыклохэр Тыркуем зэрэцшигъэхэм тильепкъэгъхэу аш щыпсэухэрэмкэ мэхъянэшко илаа. Зэрхагъэунэфыкыгъэмкэ, пэлээ къыхъэм тегъэпсхъэгъэ, бгуитлумки федэ къэзхъыщтэх зэфыщтыгъэхэр Урысием дэшгъээнхэмкэ Адыгейим дырье зэпхыныгъэр джыри нах гъэптигъэным мэхъэнэ гъэнэфагъэ зэ-



рилэр Тыркуем ишхъэтетхэм къагурыга. Тыгъосэрэ зэлукэгъур шугъэ къэзытышт зэдэлэжьэнэгъэм хэхъоныгъэ ышынымкэ лъэбэкүшү хүн ылъэкишт.

Адыгейим и Лышхъяэ къызэрхигъэштыгъэмкэ, Тыркуем зэрэцшигъэхэм икэхүе къыдальтыгъэ проектхэр пхырышгъэнхэмкэ лъэнекъуитуми юфтхъэбзэ гъэнэфагъэхэр щылэнгъэм щызэдагъэцэлэнхэм мэхъянэшко илэ щит. Отраслэ зэфшхъафхэмкэ юфыгъоху зэшохыгъэнх фаехэр зэлукэгъум хэлжэхэрэм къагъэнэфагъэх. Ахэм зыкэ аащых инвесторхэм алъэныкъокэ зэрар мыхъущт хэбзэлах полити-



психъагъэу республикэр фэхъазыр Тыркуем щыпсэухэрэ адигэхэм юфшэнэм, культурэм, гъэсэнэгъэм ялхыгъэ гъусэнэгъэ пытэ адьриэнэм.

«Адыгейим иофициальнэ иллыклохэр сиғусэхэу Тыркуем тэзээком экономикэмкэ ыкчи продукцие Ӏекыбым рищын ыльэкиштимкэ республикаем амалеу илхэм тақыщууцуг. Зэдэлэжьэнэгъэмкэ гугъаплэхэр анахъэу зэпхыгъэхэр производствэр, къыдэгъэцкыжыныр ыкчи мэкьюмэш продукциер: адыгэ къуаэр, пынджыр, коцыр, чыгхатэхэм къатхэрэ пхыашхъэ-мышхъэхэр, нэмийхэр Тыркуем Ӏекгъэхъэгъэнхэр. Непэлээ шэлээрэйл шыхъаэу тилэр проектхэр щылэнэгъэм щыпхырытщынхэм пае тибизнес структурэхэр зэдэлэжьэнхэм иоф зэшохыгъэнир ары. Джаш фэдэу бгуитуми тифедэ хэль псэольшынымкэ, хаклэшхэм ягъэпсынкэ ыкчи



Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

тикер тэрэзэу гъэфедэгъэныр, зеклоным, хаклэшхэм яшын, индустримальн паркхэр гъэпсыгъэнхэр, пхъэм хэшыкыгъэхэр, мэкьюмэш продукциер кызыгъэгъэхъэгъэнхэр, джащ фэдэу гъэсэнэгъэмрэ культурэмрэ ялхыгъэ юфыгъоху къэуучхэрэ зэдэлэшүүхынхэр.

Мы зэлукэгъум ильэхъан Адыгэ Республикаем экономикэ хэхъоныгъэмкэ и Министрствэ ипащ Адыгейим инвестициехэм алъэныкъокэ игью ылъэгъухэрэм ашигъэгъозагъэх. Республикаем и Лышхъэ шэлээрэйл афишыгъ тырку лъэнекъом бизнесымкэ джыри нах зэдэлэжьэнэгъэ-гъусэнэгъэ дырье-нэйм пае еклонлекэ гъэнэфагъэхэр къихахынхэр.

Адыгабзэр къэуухумэгъэнимкэ ыкчи зэгъэшгэгъэнимкэ юфыгъоху къэуучхэрэм хэушхъафыкыгъэ атегуущылагъэх. Зэрхагъэунэфыкыгъэмкэ, Проект офису непэлээ щылэн мультфильмэхэм язэдэлэгъын, адыгэ шысэхэр тетхэгъэнхэм, бзэмкэ курсхэр зэхэцэгъэнхэм, кэлэццыкүхэм апае бзэм фе-

лэжьэшт лагерым шэлээрэйл гъэнэфагъэхэр зэшүүхынхэм юф адешээ. Ильэсэу къихаштим бзэмкэ проектхэм ахагъэлэжьэштых Тыркуемрэ Иорданиемрэ къарыкыштэх кэлэццыкүхэмрэ ныбжыкыгъэнхэр. Джаш фэдэу адыгабзэмкэ юфыгъаджэхэрэм апае консультациехэр зэхашштых.

Адыгейим и Лышхъяэу Кумпыл Мурат къызэрхигъэштыгъэмкэ, мы юфыгъохэм адэлэжьэшт лъэнекъуитуми куп гъэнэфагъэ зэхэцэгъэн фае. Зэдэлэжьэнэгъэм ильэнкъо пэлчкэ предложение гъэнэфагъэхэр аш зэхигъэуцонхэр ыкчи къахилхъанхэр ишшэрилтишт. Аш dakloy хагъеунэфыкыгъ пэлээ къыхъэм тегъэпсхъагъэх гухэлхэр щылэнэгъэм щылэнэгъэм пае бгуитуми язэдэлэжьэнэгъэ джыри нах зыраггэушомбгүн зэрэфаэр.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ ипресс-къулыкъу

ГУЩЫІЭ ПЫТЭ АТЫГЬ

2019-рэ ильесым Іоныгъом и 1-м кыщегъажаагъе Урысые Федерацием и Следственнэ комитет исследованнэ Гъэ-орышапіэу Адыгэ Республикаем щыіэм епхыгъе Женя Поповим ыціэ зыхыре лицеу N 8-м АР-мкі ятлонэрэ кадет класс кыщызэуахыгъ.

Я 10-рэ классым ихъагъэх кадет кіләеджаклохэм мәфекі шыкім тетэу гущыіэ пытэ кызыщатыгъе зэхахъе бәмыштуу гъэорышапіем щыкуюгъ.

Зэхахъем хәләжагъех Мыеңкөопе къэлә администрацием ипащэ игуадзэу Юрий Томчак, АР-м кіләецыкүхэм яфитыныгъехэр къэухұмәгъянхэмкіе и Уполномоченнэу Александр Ивашиныр, «Следствием иветеранхэм я Союз» зыфилорэм и Адыгэ шыольыр общественнэ организацию итхаматеу Пышадәткъо Вячеслав, Урысые Федерацием и Следственнэ комитет исследованнэ Гъэорышапіэу Адыгэ Республикаем щыіэм ипащэ ишшәрылхэр зыгъәцкіерэ Альберт Абрамян, я 10-рэ ыкія 11-рэ кадет классхэм якіләеджаклохэр, ахәм янә-ятәхэр, лицеим илофышаех.

Іофтхабзэр кызызэуихызэ Следственнэ Гъэорышапіем ипащэ истаршэ Іәпіләгъо, кадет классхэм якуратореу Даур Айтәч мы іофтхабзэм мәхъянәшхо зәриләр хигъеунәфыкыгъ. Аш кызызәриуагъэмкіе, ильеси 10-кіе узәкіләбәжьимә, 2009-рэ ильесым Іоныгъом и 16-м УФ-м и Следственнэ комитет хахъеу Урысыем апәрә кадет класс кыщызэуахыгъ. Адыгеймкіе я 10-рэ кадет классым исхә кіләецыкүхэм гущыіэ пытэ затыкіе, Урысые кадетствем ясатыр ахәр хәхъаштых.

Следственнэ Гъэорышапіем ипащэ ишшәрылхэр зыгъәцкіерэ А. Абрамян іофтхабзэм кызызәриуагъаагъ. Аш кызызәриуагъэмкіе, 2009-рэ ильесым УФ-м и Следственнэ комитет хахъеу Москва хәкүм ит къаллэу Химки игурыт еджапіе епхыгъеу апәрә кадет классыр кызызәриуагъаагъ ыкія ар егъәжъелшү хүбъагъ. Аш кызызәриуагъо тикъэралыгъо ишшолыр зәфешхәфхэм мыш фәде классхэр ащагъәпсыгъех. Мы мафәм ехъуләу чынпіе следственнэ къулыкүхэм япхыгъеу УФ-м ишшолыр 28-мә кадет классхэр къащызэуахыгъ.

— Ведомственнэ кадет гъэсәнгъэр пүнүгъэм ыкія егъәдҗәнм альэнүкъокі зыкыныгъе ыкія мурад гъэнәфагъе зиә еджапіе щит. Егъәдҗән программәм хахъеу Следственнэ комитетым икүлүкүшіхэм яшәнүгъехэм ахагъәхонхэмкіе ыкія загъеснәхэмкіе гъэсәнгъе тедзәхэр ятәгъегъотых. Следственнэ іофшәнным ишъәфхэм защагъетууахыззә, кіләеджаклохэм



гушъхәбайныгъе ыкія культурә ахәльзәу, тарихым ыкія тятәжъ плашъехэм лыгъеу зәрахъагъем уасә фашыау пүгүэнхәр тишишъериль. Сицихъе тель кадет кіләеджаклохэм шіэнүгъе дәгъухэр кызызәрагъельгъоцтхэм, шән-хабззехәу еджапіем чіләхэр зәрамыукъоцтхэм, общественнэ мәхъана зиә іофхабззехэм щиткүй хәльзәу зәрахъелжъэштхэм, — кызыуагъ А. Абрамян.

Нәүжүм лицеу N 8-м ия 10-рэ кадет классым ихъагъе кіләеджакло 20-мә мәфекі шыкім тетэу урысые кадетыціер зәрифәшшүашеу кызызәрагъашыпкъажыщтымкіе, ныбджеңгү шыыпкүй зәрәштыштхэмкіе, яхәгъегу фә-

шыыпкъәхеу ыкія ифәшшүашеу кызызәрауҳұмәштимкіе гущыіэ пытэ кытатыгъ.

Кадет кіләеджаклохэм къафәгүшүаагъ «Следствием иветеранхэм я Союз» зыфилорэм и Адыгэ шыольыр общественнэ организацию итхаматеу Пышадәткъо Вячеслав. Аш кызызәриуагъэмкіе, кадет движениер Урысыем идзә-егъәдҗән еджапіе итарихъ зәрахъеагъем имызакъоу, Урысыем шіэнүгъемкіе итарихъкүй мәхъанәшхо ил. Сыда плюмә офицерхэм ыкія граждан къулыкүшіхэм ягъәхъазырынкіе мыр апәрә лъәбекъо щит. Урысыем апәдәде кадет корпусыр зыщағъәпсыгъагъэр 1701-рэ ильесир ары. Октябрьскэ революцием ыпә-

кіе 1917-рэ ильесым ыкія Совет хабзэр загъәпсыгъэм кыриубытәу кадетствэр Урысыем щылаагъ. Джырэ Урысыем а хабзэр щыльягъәкүтә, 1991-рэ ильесым Новочеркасске, 1992-рэ ильесым Новосибирскэ кадет корпусхэр къащыззәуахыгъях. 1993-рэ ильесым кыщегъажаагъе УФ-м обронемкіе и Министерствә епхыгъеу апәрә кадет корпусхэр агъәпсыгъехәу лъәнүкъо зәфешхәфхэмкіе кіләецыкүхэр агъәхъазырых.

Сыгу кызыдеңеу кадет классым ихъагъех кіләеджаклохэм сышуфәгүшшо. Еджәнүмкіе гъэхъагъехэр шүушынхәу шүүфәсәло. Гущыіэ пытэу къешүүтүгъэм шүүтөмүкіе, шүүнхәгъегу ыкія шүүкүзүшүхүгъе хәкур шу шүүләгъуухәу, тиреспубликә ыціе дахәкіе ряжъугъало шүүшүїнәу сышуфәлъало, — кызыуагъ Пышадәткъо Вячеслав.

Джаш фәдәу кадетхэм къафәгүшүаагъе Ю. Томчак, А. Ивашиныр, лицеим ипащэу Эмма Осерскаяр, кадетхэм ащищяне Людмила Марфинар. Еджәгъэшхо хүнхәу, зыфаеха лъагъом рықонхәу, шоу Ѣыләр къадәхъунәу ахәр кіләеджаклохэм къафәлъеңүаагъех.

— Лицеу N 8-м икіләеджаклохэм ямызакъоу, нәмүкі еджапіләкәм къарыкыгъехәри тәштәх, — elo Даур Айтәч. — Гъэректо зәнәкъоку шыкім тетэу Мыекъуапә игурыт еджапіе N 3-м, лицейхәу N 9-м ыкія N 11-м къарыкыгъехә кіләеджаклохэр кадет классым икүлүкүштәштәх. Кіләеджакло пәпчүкъебар зыщытәгъезүаузә, тәтызыфаем фәдәхәр къылхәтәхых. Гъэректо афәмүкүчіләу нәбәриплі кадет классым икінжыгъицәх, сыда плюмә пхъешаагъе хәльзәу егъәдҗәнүм теклиялә. Ар тиізбуытыпіеу мыгъе кадетхэм якынхәйн гъельешшүе шыкім тетэу тықъеконлар. Районхәм ащищхәми лъәуекъо зыкытфагъазе якіләеджаклохэр тштәнхәу. Аш кыыхъе Коңъаблә Ѣыщ кіләр я 11-рэ кадет классым къэттәжъыгъ.

Тәгуүгъе ильес къес ахәм япчынахыбәхуунәу.

Даур Айтәч кызызәриуагъэмкіе, пшъәрлыләу яләр кіләеджаклохэр апшъәр еджапіләхәм ағъәхъазырыгъәнхәм имызакъоу, зыныбжы имыкүүгъехәм хабзэр амыуқыоныр, пшъәдекъыжы зыхъыхәрә гражданхәу пүгүэнхәр ары. Къэлөгъян фәе, кадетхэр апшъәр еджапіләхәм ачіхъанхәмкіе мыгъе фәгъәкло-тәнхәр яләгъехәп, ау балтедәр къызғағъаффедән алъекілә. Кадет движением кызызәригъенафәрәмкіе, кадет классыр къезыухырәм бальнә системәр ағъәпсыгъицән фәе ары. Ауджыры аш іоф ышыләгорәп.

КИАРЭ Фатим.

Адыгабзэм иухъумакIу

НыбжыкIе-театральнэ купэу «Щыгыжьыер» зэхээзыщагъэу, непэ ашт ипащэу Биданэкъо Мариет къэралыгъо тынэу кыфагъашшошагъэр мы мафэхэм АР-м и Лышъхъэу Къумпыл Мурат кырритыжыгъ, кыфэгушуагъ. Адыгабзэмрэ литературэмрэ ямехъанэ зыкъегъээтыгъэнэм ыкъи къэухъумэгъэнхэм, театральнэ искуствэм хэхъоныгъэхэр ышынхэм иахышо зэрэхэлъыр Лышъхъэм кыхигъещыгъ, иофшэн осэшо кыфишыгъ.



Сурэтий А. Гусевым түрихийг.

Цыфыбэ Мариет кыфагъушуагъ, кылэжкыгъэу къэралыгъо тынэу кыфагъашшошагъэу алъытагъ.

Адыгэ Республикаем инароднэ, Урысые Федерацием изаслуженна аристкткэу Биданекъо-Уджыхъу Мариет иофшэнгэ шыхъалыгъэу театрн нэмькъеу чыпилэ зэфэшхъафхэм лэпкэ иофым ехыллагъэу общественнэ иофшэншо егъецакъ.

Мариет улукIеу гущыгъэтуу зыпшыкIе, гухахъо хэогъуатэ. Ар пшыгъэу, ыгу кюдигъэу пльэгъущтэп, ортэатрэ иоф, орэобщественнэ иофшэн — зыпильтим шошхъуныгъашо фырилэу игугъу кышишыт. Шыпкъе, «мыр сэшэ, мыш сыпиль» ыбуу ышхъэ кышиштхъуцштэп, «сэ бэмэ сахэхъагъ, слэгъуцээр бэш» ылозэ къебар кыфилотштэп, зыгъегумекъирэ иофыр зынгыгъурум э зилажъэм лыхъо щитэп, ежэ а иофыгъор зэрээшүихъицтим мышыяжъэу пылышт. Загъорэ зэрэлэпкъеу янэу Тхэм ыгъенэфагъэм фэдэу уепллы. А образыр Мариет епсыгъэнэр зэпхыгъэр Къуекъо Налбай ирассказэу «Абдзахэмэ ян» зыфилорэр арэу кысшошы. Мариет ным иобразэу сценэм кышишыгъэр бэдэд. Ахэм ахэтых драматическэ образхэри, нахь щэн рольхэри. Апэрэхэри ятлонэрхэри актисэм дэгъу дэдэу къешых.

Ау Мариет театрэ закъоп зыщилажъэрэр. Ашт ильесыбэ хъуягъэу Адыгэ телевидением зэхищэхэрэ къэтинхэу адыгабзэм, тарихым, нарт эпосым, культурэм афгъэхъыгъэхэм адэлажъэ, театральнэ искуствэм и Академиу Москва дэтым

икъутамэу Мыекуапэ иоф щызышыгъэм адигабзэр сценэм зэрэшыгъэфедэштэр студентахэм щаригъашыгъ, Адыгэ къэралыгъо университетим Адыгэ филологиремэ культурэмрекъе ифакультет, искуствэхэм яколледж иоф ашишыгъ. «Си Адыгабз» зыфилорэ театраплизованнэ музыкалнэ-литературнэ программэу ашт зэхигъэуцагъэр тильэпкъэгъухэр зыщипсэухэрэ Тыркуем икъэле

пчыагъэхэм къашагъэльэгъуагъ. Программэм еплтырэм щымыгъупшэжъеу, гум нэсэу Мариет ыгъэпсыгъ, ежэ гукъочиэшо зэрийэр, иньдэлэфыбзэкэ ишулъэгъуныгъэ ашт кыхигъещыгъ. Мариет ильесыбэм къыкъоцнэйдэлэфыбзэм икъеухъумэнкъе, ашт хэхъоныгъэ егъешыгъэнэмкъе иофэу ышыгъэр къелэцыкъу колективэу «Щыгыжьыем» щызэрихылпэжъыгъэу плъытэн плъэкишт.

Биданекъо Мариет мы мафэхэм тыыкъагъ, тигуапэу тыфэгушуагъ. Тизэдэгүшүйэгъу «Щыгыжьыем» фэгъэхьыгъагъ.

— Тхаяегъэпсэу сиофшыгъагъ уасэ кыфэзышыгъэу, Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат. Щытхуу сылтыхъоу арэп, ау уилофшыгъэ гу кылъятэнэм, ашт уасэ кыфашынным мэхъанэшо ил. Сыкъэзгъэльэгъуагъэу Адыгэ Хасэм лъэшэу сывэрэфэрэзэр къасломэ сшоонгъу, джыри скъуачэ къехыфыэ нахь дэгъоу сывэжъэшт.

Сэ сыкъэлэгъаджэп, ау бэзм сывыдэлажъэрэр ильес 35-м ехъууг. Лъэпкэ факультетим ильес 20 фэдиэрэ иоф щысшыгъагъ, искуствэхэм яколледж ильеситфыре сищылэжъагъ, Адыгэ республике гимназиим сирагъэблагъэу, литературэ зэлжыгъухэм сахэлажъэу бэрэ кыхигъэгъыгъ. Тыдэ сикуагъэми, сиофшэн зыфгъэхъыгъагъэр адигабзэр ары, ашт хэхъоныгъэ ёшынным сиыпильтэгъ. «Щыгыжьыем» фэгъэхъыгъэу къэпон хъумэ, мы иофым сиыфэзгъэчэфыгъэхэр іэкъыбым къикъыжыгъэхэ тиадыгъэ клалэхэр арых. Ахэр мылькуки гущыгъэки іэпилэгъу кысфэхъуугъэх.

Ыпшъекъе къызэрэшысчагъэу, сэ сыкъэлэгъаджэп, иоф зыдасшэхэрэ къелэцыкъухэм тхэкъе-еджакъе язгашэрэп, ашт фэдэ пшъэрилни зыфэшыгъырэп, сэ бээр сэгъэлажъэ. Театральнэ шъуашэм ильэу

къелэцыкъухэм иоф адэсшэ. Нартмэ якъэбархэр тхыгъэ щымыгъи loplyatэу зэрээрагъашшэштгээм фэдэу тэри бзэр къэтэуатэ.

Ильес 11 хуугъэ «Щыгыжьыер» зыщиээр. А уахтэм кыкъоцнэ къелэцыкъухэу адигабзэ кызыгырмыгъохэрэм ар ягъшэгъэнэмкъе къулайнгыгъу щыгъэхэм тяусагъ, къэдгъотыгъэх.

— Мариет, сабийхэм янахыыбэ дэдэм адигабзэр ашигэрэн, ахэм сиэдэущтэу адигабзэмкъе сценкэ адэбгэуцища?

— Ары, къелэцыкъухэм адигабзэр агульэп, ар лъэшэу сывы къео, ильес къэс ныдэльфыбзэр кызыгырмыгъохэрэ къакъорэ нахь макъэ мэхъу. Ау егъэджекъе амал къэсигуупшысигъ. Сценкэр зэхылгагъэр урысыбзээлэ къагурысэгъяло, шхъадж ироль ельтигъэу игерой игушигъэхэм къарыкырэр къафэсэуатэ. Еrlanэ ар адигабзэм ильэу къэдгъэлэгъоним иоф дэтэшэ. Ар иоф кызызэрыкъо, ау адигабзэр зэрэмышэрэм сабийхэр темыукитыхъанхэми санаэ тет. Ежхэри зэклэри зэфэдэхэшь, мытэрэзэу зыгорэ къауагъэми, зэдэхьацхыхъижныхъ нахь, зыгорэ къэнэ-къалэ ашырэп.

Сабийхэм eklopakIэ къафэгъотынм мэхъанэшо ил. Пшъэшъэжъыем нысхъалэр иklas, ашт щыгъынэу щыгъхэм ацэ, нысхъалэм итэллэе къялотэнэр агу рехы. Ашт тетэу адигэ гущыгъэ пчыагъэ ягъшэшэлэ пльэкъыщт пшъэшъэжъыем шуылтэгъурэ нысхъалэмкъе. Шъэожъыхэм машинэхэр яklas, арышь, сабий пэпчъ зыфэшагъэр къыдэтллытээ иоф дэтэшэ.

Непэ «Щыгыжьыем» ильесихым кышишгэжъягъэу 13-м нэс зынбыжь къелэцыкъухэр къэкъох. Ахэм аныжь елтыгъэу амышэрэ ныдэльфыбзэмкъе сценкэ цыкъи адэбгэуцищныр, орэд къябгъэлоныр иоф псынкъе щымытми, тигуапэу сабийхэм иоф адэтэшэ.

— «Щыгыжьыем» чилэхэр къыкъухъанхэм ынээлээ иэпилэгъу къышишгэжъягъ. Аицкъе хэта Иэпилэгъу къышишгэжъягъэр?

— Культурэмкъе Министерствэм зыфэдгъазэу мэхъу тызэрэкъошт автобусыр къититынэу. Гъэсэнгъээрэ шиэнгъээрэкъе Министерствэр зэхэшэн иофхэмкъе иэпилэгъу къытифхуушь, лъэшэу тафэрэз.

— Тхаяегъэпсэу.

СИХЬУ Гошнагъу.



ШІЭЖЫР ГЪЭПЫТЭГЪЭНЫМ ФЭГЪЭХЫГЪЭ Іофтхъабз

Проектэу «Тльапсэ къэтыухъумэн» зыфиорэр Адыгеим щагъэцакіэ. Ильэсэу икыгъэм Адыгэ Республика и Лышхъеу Къумпыл Мурат кіещакло фэхъуи, а Іофтхъабзэр щыненгъэм щыпхыращэу рагъэжъагь.

Урысые географическе обществэм и Адыгэ шъолъыр къутам ары мыш епхыгъе Іофхъэр зешозыхъхэр. Гуфаклохэм ядвидениеу «Тльапсэ къэтыухъумэн» зыфиорэр, къутырэу Суповскэм щызэхашгъэ дзэ-патриот клубэу «Шіэжыр» хэлажъехэзэ, псэүлэу Инэм километрэ 35-кіэ пэудзыгъеу мэзым лыхъон Іофшэн шацэцкягь.

Аш ишуаугъекіэ советске дзэкіолхэр, ахэм партизанхэри ахэтэгъех, зыщагъетылыгъех чыпіэ заулэ къыхагъэцын альэкыгь. Кіэледжаклохэм общестьнэ Іофтхъабзэхэм язэшохын фэгъэзэгъе цыифхэмре а чыпіэр аукъэбзынэ агуу къекыгь. Джащ тетэу чыпьюо-

гум и 6-м игъеклотыгъе патриотическе Іофтхъабзэр агъэцеклагь. Мыш хэлэжьагъэх Адыгэ Республика и Урысые народнэ фронтын хэтхэр, чыпіэ зэфшыхъафхэм ашыклогъе іешэ зэууплэнгъэхэм яветранхэм я Ассоциация, джащ фэдэу зигуу къэтшыгъе къутырим щызэхашгъэ дзэ-патриот клубэу «Шіэжыр» хэтхэр, гуфаклохэр, лыхъо отрядэу «Кубанский плацдарм» зыфиорэм анахь чанэу хэлажъехэр.

Хэгъэгу ззошхом ильхъян, 1942-рэ ильэсүм, Раиса Толстовам блэнагъе зэрихэгъагь. Ильэс 20 зыныбжь медсестрау партизан отрядэу «Красногвардейцем» хэгъэгъэм партизан отрядыр псаоу къэнэным пае

щэм зыпэуидзи, къауігъагь, нэужым гъэр хуугъагь. Чэш-мэфитло аш хязабрагъэлэгъу, ау сый фэдизэу къин ѿщечигъэми, партизан отрядыр зыдэшил чыпіэр ариуагъэп. Аукынным ыпекіэ бэнэу зыдахъа-штир ежъ-ежырэу аш рагъэгъагь. Клубэу «Шіэжыр» илашчай, лыхъон Іофхэмкіэ Урысые обществэм и Адыгэ къутам хэтэу Иван Портноим аш фэгъэхыгъеу къафиолатагь.

Мы Іофтхъабзэм ильхъян кіэлэеджаклохэм саугъетыр агъэлагь, а чыпіэр аукъэбзыгь, къэгъагъэхэр агъэтысыгъех. Хэгъэгу ззошхом Теклоныгъэр къызыдахъагъэм ия 75-рэ ильэс ипэйкіэу кипариситу а чыпіэм щагъетысыгь.

Щыненгъэ ильэсхэр — тибайнагь!

Зыгъэпсэфыпіэ гупчэу «Библиотека Плюс» зыфиорэм, зыныбжь хэкјотагъехэм я Мафэ ипэгъокіэу Гавердовскэ тхыльеджапіэм илофышіхэм зэдэгүшгээгүй сихъат афызэхищагь.

Мы Іофтхъабзэу «Мои года — мое богатство» алыи зэджа-гъехэр Гупчэ къэлэ модельнэ тхыльеджапіэм чынтыгъум и 1-м щырагъекіокыгь.

Тхыльеджапіэр чыиг тхы-пехэмкіэ тъекіэрэгъагь, орэд мэкъе шъабэр чыэлукыщтигь. Мэфекі зэлукіэгъум нэбгырэ 30 фэдиз хэлэжьагь.

Тхыльеджапіэм илофышіхэм «Зыныбжь хэкјотагъехэм я

Мафэ» итарихъ къэзэрэу гъо-гъехэр нэйусэ фашыгъех. Мэфекімкіэ афэгушуагъех, нахыжхэм псаунгыгъе ялэнэу, чэфыгъом щымыкіэнхэу афэлэгъагь. Бжыхъе мэфекі гушуа-гъор къызыхъэштигэ зэлукіэгъум, щай ешшогъум къырагъэблэгъагъех хъакіхэм орэдкъэномыкіэ яснаущыгъе къагъэлэгъуагь, викторинэм хэлэжьагь. Нэужым джэгукіэу «Рус-

ское лото» зыфиорэм ешлагъех, аш итарихъ къафаютагь.

Оредыло ансамблэу «Вече-рица» зыфиоу Н.Т. Родина, театральнэ студиоу «Маска» зыціэу В.А. Кухлеевар, къэшьокло купэу С.Э. Завгородният зипашхэм мэфекі концерт шуухафтынэу къафа-шыгь.

ІУШЫНЭ
Сусан.

Щыненгъончъагъэм имэфэ ЗыкI

Кіэлэцыкіухэр гьогум щыненгъончъеу щызеклонхэм, ЮИД-м иотряд хэшгээнхэм афеш! Республика и гъесэнгъэм иучреждениеу итхэм гьогурыкіоныр щыненгъончъеним имэфэ ЗыкI ашыкіуагь.

Аш къыдыхэлэтигъеу зэрэ-еджапіэу зыхэлэжьагъе линей-кхэр, зэуухыгъе урокхэр, викторинхэр, сурэтшыгъехэмкіэ зэнэкъокуу ашызэхашагъех, джащ фэдэу гьогурыкіоным ишапхъехэр къизыткіхэр видеороликхэр къафаютэгъуагъех.

Іофтхъабзэхэм ахэлэжьагъех

кіэлэцыкіухэм яфитынгъехэр къеухъумэгъэнхэмкіэ Адыгэ Республика и Уполномоченнэу Александр Ивашиныр, общественностью илклохэр, инспектор ныбжыкіхэр.

Егъеджэтуу сихъатхэр окло-фэх щыненгъончъеу зэрэзекло-штихэр къафаютагь, «зэфэшыгъе зыптыхъал!» зыфаюрэр ѿки

чыпіэ зэжьоу зэрыфэнхэ альэ-кыштхэр агурагъэуагь.

Хэушхъафыкыгъеу зытегу-шыгъагъехэм ашыщ нэфынэр къэзитырэ пкыгъохэр зэрэгфедэнхэ фаер. Гчыхъэшхъалпэм, ошыуапш ѿки пщаю зыхъуахъекіи ахэр зыщальхэмэ нахъ къызэрэлэгъоштхэр къагъэшагь.



Пенсиехэр БзэджашІхэм шъуафэсакъ!

УФ-м Пенсиехэмкіэ ифонд ѿціэ агъэфедээ хъор-шэргъекіэ цыифхэр зыгъапцІхэм бзэджашІхэр ѿціхэх хуугъэ. Фондым и Къутамэу АР-м ѿціэр ахэм шъуафэсакъынэу къышыоджэ!

БзэджашІхэм Интернетым нэкльбю щагъэпсышь, фондым икілэ ар къагъэльягь. Аш пенсиехэмрэ социальнэ ахьщ тынхэмрэ апае къэбар нэпцхэр къырагъахъех, фэло-фэшэл эзэфш-хъафхэр «агъэцакіэх», ахэм апае цыифхэм ахьщ арагъэты.

Нэкльбю зын пае Пенсиехэмкіэ фондым итамыгъе ит, аш интернет нэкльбю къыраххээзэ материал ѿки къэбар зэфш-хъафхэр къырагъахъех. Джащ фэдэу ахьщ тын зэфш-хъафхэмкіэ цыифхэр агъэгүгъех, ахэм ягъэпсынкіэ юристым іэпілэгъу къаритищтуу къытыретхэ. Гущылээм пае, цыифэу уччэ зиэр е ахьщ тыныр зыгъэпсы зышыомгъор зафатхэкіэ, телефонымкіэ къыфытеонхэу къагъэгүгъэшь, номерыр Iaxы. Къызыфытеохкіэ, іэпілэгъу зытырэ гупчэм (центр поддержки) зыфигазэмэ къидеэштхэу къырало... Ау ахэм апкіэ зэритыгъэри, зыщагъэгүгъэшь ахьщ тыныр зэрэшмылэри нахъ klasэу къычілэшкы.

Аш фэдэ бзэджашІхэм шъуафэсакъын фае. Мы интернет нэкльбюхэм Пенсиехэмкіэ фондым зыпари зэпхынгъе дырэлэп. Законым къыщыдэлтыгъе ахьщ тынхэу бгээпсынхэ пльэкы-штхэм якъэбари, нэмийкіэу шуузэгүмэкырэ улчіхэм яджеуапи аш инекльбю pfrf.ru зыфиорэм ижүгъотэнхэ шуульэкышт ие номэрэу 8-800-600-4444-м шуутеомэ къышыуфалотшт.

Джащ фэдэу Пенсиехэмкіэ фондым илофышіхэмэ загъэльягъозе унэе псэуплэхэр, фэтэрхэр къэзыкіухъехэр зэрэшгэхэм итугуу нахылпекіэ къэтшыгъагь. Цыифым ипен-сие зыщызэлукіэрэ шуугъоигъе хуугъэр мыкъэралыгъо пен-сионнэ фондым фэкционэу зэзэгъынгъэм къэтхэнхэу ахэм цыифхэр агъэдалох.

Зэкіеми шъушіэн фае ѿки пытэу шыгуу ишъуубыт! Пенсиехэмкіэ фондым илофышіхэм унэе псэуплэхэмрэ фэтэрхэмрэ къакіухъээзэ цыифхэм аlykіхэрэп!

Псэуплэхэр къыкіухъээзэ цыифхэр ригъэблагъехэу фондым къулькыу ил. Аш илофышіхэмэр арых alykіхэрэр, ау ахэри унэхэм якlyapлэхэрэп, общественне чыпіэ гъэнэфагъе горэм зэлукіэгъухэр щизэхашгэх. Зыгорекіэ цыифым ипсаунгыгъе зэ-щыкъуагъеу, ежъ ышхъеэкіэ клон амал имылээм, фондым испециалист унэм фэклошт, ау аш пае пэшорыгъэшшэу лъэу тхыль ытын фае. Ар ымытыгъеу зыпари ипсэуплэ къэкоштэп.

Ахъщкіэ къызІэкІэбгъахъэм...

Ны мылькум фэгъэхыгъе зефедээшт шэпхэ гъэнэфагъехэр къыщи-дэлтыгъе.



Ар унагъом псэукіэ амалэу илэр нахышуу шыгъэним, сабыим гъесэнгъе егъэгъотыгъэним, ным ипенсие зыщызэлукіэрэ, сабыим сэквятныгъе илэмэ, ар обществэм хэгъээзжэжьагъэним пае ишыкіагъехэм азэлубгъэхэн уфит, аш къыххэгъигъеу мазэ къэс ахьщ тын къэклонэу бгээпсын пльэкышт.

Ны мылькум шхъадж зэрэфаю ымыгъэфедэним фэшыпареми ахьщар рамытынэу, зыпэуагъэхъанэу къыхахыгъэм исчет рагъэхъанэу законым къыщыдэлтыгъагь. Ау мы лъэнкъомки бзэджашІагъэ зезыхъехэр ѿціх. Ны мылькум ахьщкіэ къызІэзжыгъахъе зышыоигохъем іэпілэгъу аратыщтуу зылохэрэ мэкъэгъэуухэм непэ бэрэ yalokіэ. Ахэм зязыгъэлп-ціэрэм, ахьщкіэ ны мылькум къызІэзжыгъахъэрэм законыр еукую, уголовнэ пшъэдэкыжь ыхыншт.

Мы программэр зыщылээр 2007-рэ ильэсүм къыщыуялагь. А ухътэм мызэу, мытлоу ар индексацие ашыгъ. Непэ ны мылькум сомэ 453026-рэ мэхъу.

УФ-м Пенсиехэмкіэ ифонд и Къутамэу АР-м ѿціэм ипресс-къулыкъу

Шы спортыр, зэкъошныгъэм иғъогухэр

Жъыорым пэшIуекIох

Шэнышу зэрэхъугъэу, Адыгэ Республикаем и Мафэ фэгъехыгъэ шыгъачъэхэр иғъекъотыгъэу Мыекъуапэ щиззэхащагъэх. Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат, республикэм и Премьер-министрэу Александр Наролинир, Адыгэ им и Парламент и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, хэбэе къулыкъушIэхэр, республикэм щыпсэухэрэ лъэпкъхэр, хъакъэхэр зэнэкъокъум еплыгъэх.

Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къээрэшшэе-Щэрджэсым, Краснодар краим, Адыгэим яшыхэр шыкъечьаплэм щиззэулахъэх. Культурэм, искуствэм ялофышIэхэм мэфэкъир къагъэдэхагъ. Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгэим» ижурналистэу Ахэдэжэго Рузанэ зэрищэгъа концертым ордэйло цэрыло Дзыбэ Мыхамэт, республике филармонии иестрадэ купэу «Ошутенэр», ансамблэу «Синдикир», нэмикхэри хэлэжьагъэх. Артистхэм ордхэр къаулахъэх, лъэпкъ къашохэр къашыгъэх.

Республикэм ихэхъоныгъэхэм, культурэм, спортым афэгъехыгъэ нэрыльэгъу Іепылэгъхэр, къэлэцэйкү джэгуплэхэр узылэпащэу гъэпсыгъагъэх. Сатышхэм къизэулахыгъэх щапэхэр цыфхэм къяланэ афэхъугъэх.

Шыгъачъэхэр

Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу Къумпыл Мурат спортым пыщаагъэхэм, зэнэкъокъум



еплыхэрэм къафгушуагъ, шоу щылэр къадэхъунэу афиуагъ.

— Республикаем шы спортымкэ иеджаплэ бэмышиу тыщылагъ, тренерхэм, спортымхэм таулагъ. Шы спортым зегъэушъомбгүйгъэним, шым ехылэгъэ шэн-хабзэхэр къэзтэжыгъэнэм япхыгъэ унэшю хэхыгъэхэр та-пэки дгээцэкъэштих, — къыиагъ Къумпыл Мурат.

Шыгъачъэхэр заублэхэм, Хэгэгу зэошхом иветеранхэм ацэлэ агъэнэфэгъэ шулафтынхэм якъидэхын шулахэр фэбэнагъэх. Метрэ 1000-р къызаклум, Титан Кавказым апэрэ чыпIэр фагъешъошагъ, А. Хасанэхэм шыр иунай. Капитан Флинтим ятлонэрэ чыпIэр къидихыгъ, Блокыр ящэнэрэ хъугъэх.

Адыгэ Республикаем иветеранхэм я Совет итхаматэу Къудажэ Аслын спортсменхэм афэгушуагъ, шулафтынхэр аритыхыгъэх.

Республикэм и Парламент ишухъафтынхэм афэгъехыгъэ зэлукъэгъум метрэ 1600-м щиззэнэкъокъугъэх. Апэрэ чыпIэр Кэт Ласым ыхыгъ. А. Хасанэхэм шыр ий. Ученикыр ятлонэрэ хъугъэх, Р. Болэхъом шыр иунай. Балбелбим ящэнэрэ чыпIэр ыхыгъ.

Шулафтын шхъаIау Адыгэ Республикаем и Лышъхъэу ыгъенэфагъэр сомэ мин 500 хуучыгъэх. Шулахэр метрэ 2400-м щиззэнэкъокъугъэх. Апэрэ къеклокъигъом шулахэр благъэу зэхэтыгъэх, апэ ишыщтыр язэрэгъашIэштигъэп. Ятлонэрэ къеклокъигъом жыфым къячэки, гупшигагъэки пэшүекоштхэр къыщынэфагъэх.

Дзыбэ Мыхамэт иунэе шэу Избирателыр зыгкъ итэу купым къыпхырыкыгъ, метрэ заулэхэе апэ къышыгъ. Шансон ятлонэрэ къэсжыгъ, Квейтир ящэнэрэ хъугъэх.

Урсылем юофшIеннымкэ и Лышъхъэу, зэльашэрэ тхаклю Мэшбэшэ Ихъякъ ти Лышъхъэу Къумпыл Мурат ыцэки спор-



Адыгэ Республикаем изаслучженнэ артистэу Дзыбэ Мыхамэт шулафтын къифээшигъэхэм «тхъашуегъэпэс» къариожыгъ. Мэшбэшэ Ихъякъэрэ Тутэ Зауррэ зэдаусыгъэ ордэу адыгэхэм афэгъехыгъээр М. Дзыбэм гчэгум къышыуагъ.

Республикэм и Правительствэ ишухъафтынхэм якъидэхын метрэ 1400-м шулахэр щиззэнэкъокъугъэх. Р. Хахалевым иунэе шэу Галэ апэрэ чыпIэр къидихыгъ. Шаните ятлонэрэ, Бенели ящэнэрэ хъугъэх.

Правительствэм и Тхаматэ игуадээ Саплы Вячеславрэ АР-м физкультурамкэ ыкчи спортсменхэм и Комитет ишаа Дэгүжье Муратрэ гъэхъагъэ зышигъэ спортымхэм афэгушуагъэх, шулафтынхэр аратыжыгъэх.

сменхэм афэгушуагъ, гущыэ фабэхэр ариуагъэх, шулафтынхэр аритыхыгъэх.



Адыгэ шэн-хабзэхэм, зэкъошныгъэм иғъэпэйтэн, лъэпкъ шэжжым яхылтагъэх зэнэкъокъухэр гъэшIэгъоныгъэх. Нарт-

Иорданием, къош республикеху Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэшшэе-Щэрджэсым къарыкъыгъэх тильэпкъэгъухэр шы-



хэм афэгъехыгъэ зэлукъэгъум Буйн щыткъуагъ. Барон ятлонэрэ, Байкал ящэнэрэ хъугъэх.

Нарт Саусырыкъо фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур Трамын ыхыгъ. Громыр ятлонэрэ, Ка-призир ящэнэрэ хъугъэх.

Адыгэ шыум фэгъэхыгъэ апэрэ зэнэкъокъум мэхъэнэ ин илагъ. Лъэпкъ шулахэр шыум зэрэшыгъым, ар зэрээрихъэрэм, шым зэрэстесим, нэмикхэм зэхэшаклохэр алтыпльагъэх.

Апэрэ чыпIэр Наш Асфар къидихыгъ. Республике общественэ движениеу «Адыгэ Хасэр» зэлукъэгъум къэшакло фэхъуагъ. «Шы Хасэр» зэхицагъэм нэбгырэ 250-м ехъу хэт. Тхапшээко Альберт япащэу шэн-хабзэхэм, шы спортым языкъэгъэштижын пылых.

Израиль, Тыркуем, Сирием,

гъачъэм щытлэгъуагъ, гущы-лэгъу тафэхъуагъ.

Кобэшчэ Хъасанэрэ Шыу-мафэрэ ыкчи Абрэдж Русльян афэгъехыгъэ шэлжээ зэлукъэгъухэри шулахэрэ ялагъэх.

— Зэкэ тльэгъуагъэр тшо-гъэшIэгъон, зэхэшаклохэм тагъэ-гушуагъ, — къытиуагъ Израиль ит адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ ихасэ ипащэу Нэпсэу Зэчэрье.

Бэччыжь Бэлэ шым тесэу адыгэ шулахэрэ идэхагъэ, шыр къызэригъашIорэр тльэгъуагъ. Республикаем илэпэлэсэ цэры-лоу Еутых Ace ыгъэнэфэгъэ шулафтынхэр зэнэкъокъум чанэу хэлэжьагъэ шулахэр афа-гъэшъошагъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.
Сурэтхэр зэхахъэм къыщы-тхэгъуагъ.

